

„A helyzet változatlan” – avagy az új Btk. egység-halmazati koncepciójáról

Az előadás röviden fel kívánja vázolni azokat az egység-halmazati problémákkal, amelyekkel a jelenlegi jogalkalmazás küzd, és amelyek megoldására az új Büntetőtörvény megalkotása kedvező alkalmat kínálna.

Az előadó álláspontja szerint azonban a nem kellően átgondolt jogalkotás ebben a kérdésben (is) konzerválni szándékozik a korábbiakban kialakult helyzetet.

Így a folytatólagos bűncselekmény kapcsán – figyelemmel arra, hogy több évtizede folytatott törvénysértő gyakorlatát adta fel a közelmúltban a Legfelsőbb Bíróság abban a kérdésben, hogy a folytatólagosság egységébe foglalt részselekményeknek különállóan szemlélve milyen tulajdonságokkal kell bírniuk – kifejezetten tarthatatlan helyzet alakult ki, miután a 2012. évi II. törvény 2012. április 15-ei hatályba lépésével a szabálysértési értékhatár 50.000,-Ft-ra emelkedett. A folytatólagos bűncselekmény egyes részselekményeinek ugyanis külön-külön is bűncselekményt kell képezniük, ezért jelenleg a korábban tipikusan folytatólagosan elkövetett áruházi lopások jóformán elkövethetetlenek folytatólagosan, tekintettel arra, hogy az egyes elkövetési értékek a pár ezer, vagy legfeljebb egy-két tízezer forintot a gyakorlatban nem szokták meghaladni. Ez a helyzet az új Btk.-ban mindenképpen orvosolandó lenne, például az előadó által felvázolt de lege ferenda javaslatnak megfelelően.

Szintén módosítani kellene a jogalkotói szemléletet az üzletszerűség kapcsán, a jelenlegi felfogás ugyanis nem tudja kellőképpen értékelni az üzletszerűen sok száz sértettet megkárosító elkövetők cselekményeit. A kérdés kapcsán indokolt lenne visszatérni ahhoz a felfogáshoz, amely az ugyanolyan bűncselekmények üzletszerű elkövetését törvényi egységnek tekinti, s ekként a cselekménysorozatra nem a halmazati szabályai lennének irányadóak, hanem a valós elkövetési érték alapján lehetne azt minősíteni.

Az érték-egybefoglalás 2010. évi bevezetése – miként várható volt – nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, továbbá a jogállami garanciák szempontjából is aggályos módon került szabályozásra, amit az új Btk. is „továbbvinne”. Ennek kiküszöbölése érdekében szintén megfogalmazza álláspontját az előadó, amelynek lényege szerint a törvényi egység e formáját is a Btk. Általános Részében kellene szabályozni.

Végül az előadó megfogalmazza álláspontját a halmazati-látszólagos halmazati elhatárolása kapcsán is, ami adott esetben jogalkotói erővel is biztosítható lenne.